

**สรุปผลการจัดฝึกอบรมภายในหน่วยงาน ในรูปแบบการจัดการความรู้
(Knowledge Management : KM) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๓**
เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาร่องเรียน/ร่องทุกข์ ด้านมลพิษ
ภายใต้ศูนย์ปฏิบัติการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และกรณีศึกษา

๑. การดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหามลพิษ

๑.๑ การดำเนินคดีอาญา

๑.๑.๑ การดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

● ตามมาตรา ๑๑๐/๒ กำหนดว่า บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับมีอำนาจเปรียบเทียบคดีได้ ซึ่งปัจจุบัน มีดังนี้ ๑) คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับในเขตกรุงเทพมหานคร และ ๒) คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับในส่วนภูมิภาค ดังนั้น การดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีโทษจำคุกเกิน ๒ ปี จึงไม่สามารถนำเสนอกับคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับได้ จะต้องนำเสนอต่อพนักงานสอบสวนเท่านั้น ซึ่งมี ๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้ ๑) สถานีตำรวจ ๒) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และ ๓) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (บก. ปทส.) โดยสามารถพิจารณายื่นเสนอได้ตามระดับความร้ายแรงของคดี

● ตัวอย่างคดีที่เสนอเข้าสู่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ เช่น กรณี แหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม มีหน้าที่เก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวันตามแบบ ทส. ๑ เก็บไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษและจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละเดือน ตามแบบ ทส. ๒ และเสนอรายงานดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบการเก็บสถิติและข้อมูลการจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ.๒๕๕๕ ซึ่งมีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามก็จะมีผลความผิดตาม มาตรา ๑๐๔ และ มาตรา ๑๐๖

● ตัวอย่างคดีที่ไม่สามารถเสนอเข้าสู่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับได้ เช่น มาตรา ๙๘ วรรคสอง กรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๙ หรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าว เป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย หรือความเสียหายจากภาวะมลพิษ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือมาตรา ๑๐๑ วรรคสอง ผู้ใดแพร่หรือไขข่าวที่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับอันตรายจากแหล่งกำเนิดมลพิษใด โดยมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงหรือความไว้วางใจของสาธารณชนต่อการดำเนินกิจการโดยชอบด้วยกฎหมายของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น โดยหากการแพร่หรือไขข่าวตามวรรคหนึ่ง กระทำโดยการประกาศโฆษณา หรือออกข่าวทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอย่างอื่น ผู้กระทำผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งความผิดที่มีโทษจำคุกเกิน ๒ ปี ไม่สามารถเสนอคดีเข้าสู่คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับได้ ต้องดำเนินการโดยพนักงานสอบสวนต่อไป

๑.๑.๒ การดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายอื่น ดังนี้

● พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่น กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๔ ห้ามระบายน้ำที่ออกจากโรงงาน เว้นแต่ได้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง จนน้ำทิ้งนั้นมีลักษณะเป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ทั้งนี้ต้องไม่ใช้วิธีทำให้เจือจาง (dilution) จึงต้องดูประกอบกับประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้ง

จากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้น การระบายน้ำทิ้งที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานจะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎกระทรวงฯ ที่ออกตามความในมาตรา ๘ (๕) เรื่อง กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใดๆ เป็นความผิดตามมาตรา ๔๕ ที่กำหนดว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

- พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่น การครอบครองวัตถุอันตรายโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยมาตรา ๑๘ ได้ระบุไว้ว่าวัตถุอันตรายมีทั้งหมด ๔ ชนิด โดยวัตถุอันตรายชนิดที่พบบ่อย คือ ชนิดที่ ๓ ได้แก่วัตถุอันตรายที่การผลิต การนำเข้า การส่งออก หรือการมีไว้ในครอบครองต้องได้รับใบอนุญาต หากโรงงานใดมีวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตจะถือว่าเป็นความผิด ซึ่งการพิจารณาต้องดูประกอบกับประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง บัญชีรายชื่อ วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๕๖ บัญชีที่ ๕ จะกำหนดรายชื่อวัตถุอันตรายและ ประเภทอันตรายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถ้าฝ่าฝืนแต่ละ ประเภท จะมีความผิดแตกต่างกันไป ยกตัวอย่าง เช่น การครอบครองวัตถุอันตรายประเภทที่ ๓ โดยไม่ได้รับอนุญาต มีความผิดตามมาตรา ๒๓ ที่กำหนดว่า ผู้ใดผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ โดยไม่ได้รับอนุญาต จากพนักงานเจ้าหน้าที่ มีโทษตามมาตรา ๗๒ ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำและปรับ

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พิจารณาจากข้อบัญญัติ ท้องถิ่นนั้นๆ ว่าออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับกิจการเรื่องนั้นหรือไม่ ถ้ามีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นและมีการฝ่าฝืน มาตรา ๓๒ มีความผิดตามมาตรา ๗๓ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๒ การดำเนินคดีแพ่ง

การดำเนินคดีแพ่งตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีเรียกร้อยค่าสินไหมทดแทน/ค่าเสียหายจากการที่เกิดการแพร่กระจายของมลพิษ รวมถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ราชการต้องรับภาระจริงในการจัดการมลพิษ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- มาตรา ๘๖ แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิด หรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหาย ด้วยประการใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหาย เพื่อการนั้น ไม่ว่าจะการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นว่านั้นเกิดจาก (๑) เหตุสุดวิสัยหรือ การสงคราม (๒) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ (๓) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับ อนุญาตหรือความเสียหายเอง หรือของบุคคลอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการรั่วไหลหรือการแพร่กระจาย ของมลพิษนั้น ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการจัดการมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย

- มาตรา ๘๗ ผู้ใดกระทำ หรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลาย หรือทำให้สูญหาย หรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ต้อง รับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

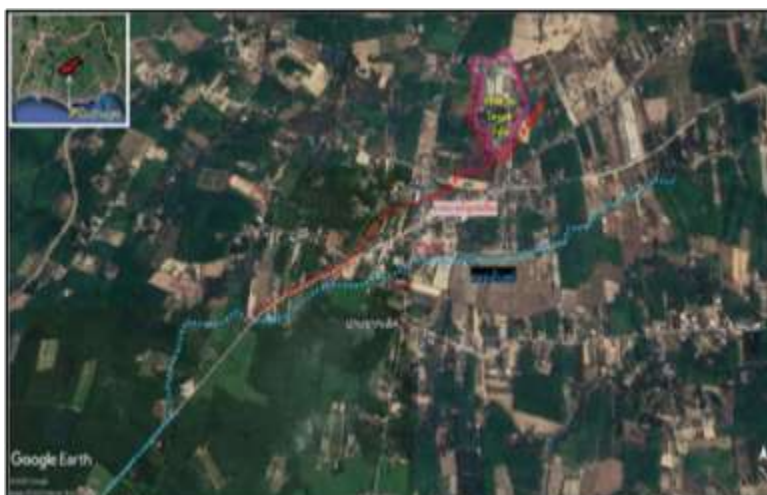
กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหามลพิษ การปนเปื้อนมลพิษจากการประกอบกิจการของบริษัท วิน โพรเสส จำกัด จังหวัดระยอง

๒.๑ เรื่องเดิม

๑) บริษัท วิน โพรเสส จำกัด เป็นโรงงานประเภท ๑๐๖ (โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ไม่ใช้แล้วหรือของเสียจากโรงงานมาผลิตเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ใหม่โดยผ่านกรรมวิธีการผลิตทางอุตสาหกรรม) ประกอบกิจการเกี่ยวกับการคืนสภาพกรดหรือด่าง และการรีไซเคิลของเหลวอุตสาหกรรม (ภาพที่ ๑ และ ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๑ : สถานประกอบกิจการเกี่ยวกับการคืนสภาพกรดหรือด่าง และการรีไซเคิลของเหลวอุตสาหกรรม

ภาพที่ ๒ : บริเวณพื้นที่โดยรอบของบริษัท วิน โพรเสส จำกัด

๒) ในปี ๒๕๖๐ บริษัท วิน โพรเสส จำกัด ได้รับใบอนุญาตการประกอบกิจการโรงงานจำนวน ๓ ใบ คือ ทะเบียนโรงงานเลขที่ ทะเบียน จ๓-๔๐(๑)-๓/๖๐รย ตั้งอยู่เลขที่ ๘๔/๑ ประกอบกิจการอัดเศษกระดาษ เศษโลหะ เศษพลาสติก คัดแยกของใช้แล้วทั่วไป ทะเบียนโรงงานเลขที่ จ๓-๖๐-๓/๖๐รย ตั้งอยู่เลขที่ ๘๔/๕ ประกอบกิจการหล่อและหลอมโลหะ ทะเบียนโรงงานเลขที่ ทะเบียน ๓-๑๐๖-๗๐/๖๐รย ตั้งอยู่เลขที่ ๘๔/๗ ประกอบกิจการ คืนสภาพกรดหรือด่าง ทำเชื้อเพลิงผสมและล้างภาชนะบรรจุภัณฑ์ด้วยตัวทำละลาย (ภาพที่ ๓) วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๕ บริษัท วิน โพรเสส จำกัด ได้แจ้งยกเลิกการประกอบกิจการโรงงานทั้ง ๓ แห่ง แต่ปัจจุบันบริษัทฯ ยังมีสภาพเป็นโรงงาน เนื่องจาก สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ได้ดำเนินการสั่งการตามมาตรา ๒๘ วรรค ๒ แห่ง พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้บริษัท วิน โพรเสส จำกัด แก้ไขโรงงานให้เป็นที่เรียบร้อยก่อนการเลิกประกอบกิจการโรงงานทั้ง ๓ แห่ง

ภาพที่ ๓ : ใบอนุญาตการประกอบกิจการโรงงานของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด

๒.๒ การดำเนินงาน

๑) วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ลงพื้นที่ตรวจสอบโรงงาน พบว่าโรงงานได้หยุดประกอบกิจการ แต่ยังคงมีการสะสมวัตถุอันตรายที่เป็นของแข็งและของเหลวไว้ภายในและภายนอกอาคารโรงงานจำนวนมาก ขณะตรวจสอบพบว่า มีน้ำเสียจากสระน้ำบริเวณด้านหน้าโรงงาน (จุดที่ ๒) ซึมออกสู่ภายนอก เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ได้เก็บตัวอย่างน้ำ จำนวน ๒ จุด (ภาพที่ ๔) ได้แก่ จุดที่ ๑ สระน้ำภายในโรงงานทางด้านทิศตะวันออก และจุดที่ ๒ สระน้ำด้านหน้าโรงงาน พบว่า มีสภาพเป็นกรด และมีค่าตะกั่วไม่เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทั้งตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมและเขตประกอบการอุตสาหกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และยังตรวจพบมีค่าแอมโมเนีย ค่าไนเตรต ค่าคลอไรด์ไอออน ค่าซัลเฟตไอออน รวมทั้งพบการปนเปื้อนโลหะหนักหลายชนิด เช่น สังกะสี ทองแดง แคดเมียม แบเรียม นิกเกิล แมงกานีส เหล็ก และอะลูมิเนียม เป็นต้น

ภาพที่ ๔ : บริเวณจุดเก็บตัวอย่างน้ำ จุดที่ ๑ และ จุดที่ ๒

๒) ในวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ได้เก็บตัวอย่างน้ำผิวดินในบ่อต่างๆ จำนวน ๖ จุด (ภาพที่ ๕) ดังนี้

- จุดที่ ๑ บริเวณสระน้ำในสวนยางพาราด้านข้างโรงงานได้รับความเสียหาย
- จุดที่ ๒ บริเวณแอ่งน้ำท่วมซึ่งใกล้กับสวนยางพารา ซึ่งเป็นสวนยางของประชาชนได้รับความเสียหาย
- จุดที่ ๓ แอ่งน้ำท่วมซึ่งบริเวณที่ประชาชนแจ้งว่ามีการลักลอบฝังกลบกากของเสียอุตสาหกรรม
- จุดที่ ๔ บ่อขุดใหม่ใกล้แอ่งน้ำท่วมซึ่งบริเวณที่มีการลักลอบฝังกลบกากของเสียอุตสาหกรรม
- จุดที่ ๕ สระหนองพะวา (อยู่ห่างจากโรงงานเป็นระยะทาง ๑ กิโลเมตร)
- จุดที่ ๖ บ่อน้ำเหนือจุดที่มีการลักลอบฝังกลบกากของเสียอุตสาหกรรม (กำหนดเป็นจุดอ้างอิง)

ผลการตรวจสอบพบว่าคุณภาพน้ำจุดที่ ๑ - ๕ มีสภาพเป็นกรด จุดที่ ๖ มีสภาพปกติแต่พบการปนเปื้อนโลหะหนักหลายชนิด รวมทั้งพบการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) ได้แก่ เบนซีน ๑,๑-ไดคลอโรเอเทอีน ซิส-๑,๒-ไดคลอโรเอเทอีน ไดคลอโรมีเทนเตตระคลอโรเอเทอีน โทลูอิน ๑,๑,๒-ไตรคลอโรอีเทน ไวนิลคลอไรด์

๓) ตรวจสอบการปนเปื้อนเพิ่มเติมในน้ำใต้ดินและตะกอนดิน บริเวณใกล้เคียงโรงงาน จำนวน ๔ จุด พบว่ามีค่าโลหะหนัก และกลุ่มสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๔๓) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน จากการตรวจสอบดิน จำนวน ๑๕ จุด พบว่า ตัวอย่างดินภายในโรงงาน จำนวน ๘ จุด มีค่าโลหะหนัก เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดิน และมีค่าความเป็นกรด-ด่าง pH อยู่ในช่วง ๔.๙๒ - ๗.๓๗ ส่วนตัวอย่างดินภายนอกโรงงาน จำนวน ๗ จุด มีค่าโลหะหนักเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดิน และมีค่าความเป็นกรด-ด่าง pH อยู่ในช่วง pH ๓.๓๙ - ๖.๐๑ และตรวจสอบตะกอนดิน จำนวน ๘ จุด มีค่าโลหะหนักไม่เกินมาตรฐานคุณภาพตะกอนดิน

ภาพที่ ๕ : บริเวณจุดเก็บตัวอย่างน้ำ จุดที่ ๑ ถึง จุดที่ ๖

๒.๓ การบ่งชี้หาความเชื่อมโยงที่มาของการปนเปื้อน เพื่อนำไปสู่การประเมินค่าความเสียหาย

กรณีการร้องเรียนปัญหามลพิษจากการประกอบกิจการโรงงานของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลบางบุตร อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ก่อให้เกิดการรั่วไหลและแพร่กระจายของมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมจริงตามข้อพิพาทดังนี้

๑) โรงงานของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด มีการกักเก็บน้ำเสีย/ของเสียปริมาณมากไว้ในและภายนอกอาคารโรงงาน ซึ่งจากการตรวจสอบองค์ประกอบของของเสียพบว่าเป็นวัตถุอันตราย คือมีสภาพเป็นกรด - ด่างสูง และ

มีค่าความสกปรกและองค์ประกอบทางเคมีหลายชนิดสูง รวมทั้งมีองค์ประกอบของน้ำมัน ไฮโดรคาร์บอน และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) หลายชนิด โดยตรวจสอบคุณภาพน้ำภายในโรงงานพบว่า มีสภาพเป็นกรดสูง

๒) การตรวจสอบแหล่งน้ำภายนอก บริษัท วิน โพรเซส จำกัด พบว่า มีลักษณะเป็นน้ำเสียมีสภาพเป็นกรดสูง พบการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่าย มีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีและแอมโมเนียสูงมาก และยังพบการปนเปื้อนค่าโลหะหนักหลายชนิด รวมทั้งยังตรวจพบองค์ประกอบทางเคมีลักษณะเหมือนกับที่ตรวจพบภายในของโรงงาน

จากข้อสรุปข้างต้นจึงบ่งชี้ได้ว่าการประกอบกิจการโรงงานของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมและปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะจนไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ อันเป็นการสร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ จึงต้องดำเนินการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายที่มีต่อสิ่งแวดล้อมดังกล่าวกับบริษัท วิน โพรเซส จำกัด ตามนัยมาตรา ๙๖ และ ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๔ การตรวจสอบและประเมินค่าเสียหายและการฟื้นฟูต่อสิ่งแวดล้อม

๑) เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ดำเนินการตรวจสอบความเป็นกรดและด่าง รวมทั้งการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่ายทั้งหมด (Total VOCs) ในดิน ด้วยเทคนิค Soil Gas บริเวณโดยรอบโรงงานของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด โดยครอบคลุมพื้นที่ จำนวน ๑๒๒ ไร่ มีรายละเอียดในการดำเนินการตรวจสอบ ดังนี้

- ตรวจสอบค่าความเป็นกรดและด่างในดิน บริเวณโดยรอบโรงงาน ที่ระดับความลึก ๐-๓๐ เซนติเมตร และ ๑ เมตร
- ตรวจสอบการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่ายทั้งหมดในดิน ด้วยวิธีการหาไอของสารอินทรีย์ระเหยง่ายในดิน

(Soil Gas) บริเวณโดยรอบโรงงาน ที่ระดับความลึก ๐-๓๐ เซนติเมตร และ ๑ เมตร โดยได้เริ่มดำเนินการตรวจสอบจากบริเวณริมรั้วโรงงานและขยายพื้นที่ออกไปด้านข้างทุกด้านโดยรอบ

- ตรวจสอบการปนเปื้อนของโลหะหนักในดิน จำนวน ๑๑๘ ไร่ ที่ระดับความลึก ๐-๓๐ เซนติเมตร และ ๑ เมตร และนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่อง X-ray Fluorescence

๒) ดำเนินการประเมินค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูน้ำที่ปนเปื้อน โดยประเมินจากค่าใช้จ่ายในการนำน้ำไปกำจัดด้วยวิธีถูกต้องตามหลักวิชาการเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของหน่วยงานราชการในการแก้ไขปัญหาจากกรณีดังกล่าว ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการกำจัดน้ำปนเปื้อนและค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ ดังนี้

ตารางที่ ๑ : แสดงรายละเอียดค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ของบริษัท วิน โพรเซส จำกัด

ค่าความเสียหาย	การประเมินมูลค่าความเสียหาย	คิดเป็นเงิน (บาท)
ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม (เป็นเงินทั้งสิ้น จำนวน ๑,๓๒๒,๒๕๑,๐๒๖.๗๘ บาท)		
๑. ดิน		
- ค่าจ้างขนส่ง บำบัด กำจัด ถมดินสะอาด	ปริมาตรดินที่ปนเปื้อน (ตัน) × ราคาจ้างของบริษัท (บาท)	๑,๒๘๘,๗๖๘,๑๔๐.๔๒
- ค่าวิเคราะห์คุณภาพดิน	จำนวนตัวอย่างดิน × ค่าวิเคราะห์ต่อหนึ่งตัวอย่างดิน (บาท)	๒,๗๑๓,๒๐๐
- ค่าลงพื้นที่สำรวจความเสียหาย	ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการออกปฏิบัติราชการ	๒๒๔,๕๐๙.๓๖
	รวม	๑,๒๙๑,๗๐๕,๘๕๙.๗๘

ค่าความเสียหาย	การประเมินมูลค่าความเสียหาย	คิดเป็นเงิน (บาท)
๒. น้ำผิวดิน (สระหนองพะวา)		
- ค่าจ้างบำบัดน้ำเสีย	ปริมาณน้ำที่ปนเปื้อน (ลูกบาศก์เมตร) × ราคาจ้างของบริษัท (บาท/ลูกบาศก์เมตร)	๒๘,๗๑๒,๐๔๐
- ค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำผิวดิน	จำนวนตัวอย่างน้ำ × ค่าวิเคราะห์ต่อหนึ่งตัวอย่างน้ำ	๑,๘๓๓,๑๓๗
รวม		๓๐,๕๔๕,๑๗๗.๐๐

๒.๕ การดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องคดี กรณีบริษัท วิน โพรเซส จำกัด

๑) บริษัท วิน โพรเซส จำกัด ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน มีรายละเอียดดังนี้

ใบอนุญาต	ประเภทการประกอบกิจการ	เงื่อนไข
๑. ทะเบียนโรงงานเลขที่ จ ๓ - ๔๐(๑) - ๓/๖๐ รย	กิจการ อัดเศษกระดาษ เศษโลหะ เศษพลาสติก คัดแยกของใช้แล้ว ทั่วไป	โดยเงื่อนไขการอนุญาตให้ประกอบ กิจการโรงงาน (ท้ายใบอนุญาต) “ข้อ ๑.๕ ห้ามระบายน้ำทิ้งจาก กระบวนการผลิตออกนอก โรงงาน ... ข้อ ๑.๗ ต้องควบคุมการ ประกอบกิจการโรงงาน มิให้ก่อ เหตุเดือดร้อนรำคาญต่อ สาธารณชน และผู้อยู่อาศัยใน บริเวณใกล้เคียง ...”
๒. ทะเบียนโรงงานเลขที่ จ ๓ - ๖๐ - ๓/๖๐ รย	กิจการ หล่อและหลอมโลหะ	เงื่อนไขการอนุญาตให้ประกอบ กิจการโรงงาน (ท้ายใบอนุญาต) ดังต่อไปนี้ “... ๑.๒ ห้ามระบายน้ำที่ใช้ใน ขบวนการหล่อเย็น และ/หรือน้ำ ที่ใช้ในระบบดักไอสารเคมีและ ฝุ่นควันออกนอกบริเวณโรงงาน ...”
๓. ทะเบียนโรงงานเลขที่ ๓ - ๑๐๖ - ๗๐/๖๐ รย	กิจการ คีนสภาพกรดหรือต่าง ทำเชื้อเพลิงผสม และล้างภาชนะ บรรจุภัณฑ์ด้วยตัวทำละลาย	เงื่อนไขการอนุญาตให้ประกอบ กิจการโรงงาน (ท้ายใบอนุญาต) ดังต่อไปนี้ “... ๑.๑๐ กากของเสียที่เหลือ จากกระบวนการผลิตขั้นสุดท้าย ต้องนำไปกำจัดโดยใช้บริการ

ใบอนุญาต	ประเภทการประกอบกิจการ	เงื่อนไข
		โรงงานผู้ให้บริการกำจัดกาก อุตสาหกรรม (Waste Processor) ที่ได้รับอนุญาตจากกรมโรงงาน อุตสาหกรรมแล้วเท่านั้น ... ๑.๑๒ ห้ามระบายน้ำทิ้งออก นอกบริเวณโรงงาน...”

๒) การดำเนินคดีทางอาญา

จากผลการตรวจสอบ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๓ และ วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ พบว่า การประกอบกิจการของบริษัท วิน โพรเสส จำกัด มีสภาพที่จะทำให้เกิดน้ำเสีย/น้ำทิ้งภายในบริเวณโรงงาน มีน้ำเสีย/น้ำทิ้งการไหลออกสู่บริเวณใกล้เคียงโรงงาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายและความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน จึงเข้าข่ายความผิด พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีความผิดฐานฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามความในข้อ ๑๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ อันมีบทกำหนดโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท ตามนัยมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ กรมควบคุมมลพิษ จึงมอบหมายให้นางสาวหรรษา พรหมมณี นิติกรปฏิบัติการ ไปกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สืบสวนสอบสวน เพื่อหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายต่อไป โดยในปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการเปรียบเทียบปรับโดยคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

นายณัฐวัฒน์ อิ่มชื่น เจ้าหน้าที่อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง กล่าวหาบริษัท วิน โพรเสส จำกัด กับพวก รวม ๒ คน ต่อสถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ในคดีที่ ๓๗๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ศาลจังหวัดระยองได้มีคำพิพากษาเป็นคดีหมายเลขแดง สวอ ๗/๒๕๖๔ ว่า บริษัท วิน โพรเสส จำกัด และนางสาววิชชุดา ไกรพงษ์ จำเลย มีความผิดฐานครอบครองวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ ๒.๑ มีลักษณะเป็นกากสีดำปนสีน้ำตาล กากสีดำปนสีเทา และกากสีเทาอันเป็นของเสียที่ประกอบด้วยโลหะผสมของพลวง สารหนู เบริลเลียม แคลเซียม ตะกั่ว พรอท ซิลิเนียม เทลลูเรียม แพลเลียม ปริมาตรรวม ๔,๓๕๔ ลูกบาศก์เมตร ลำดับที่ ๕.๖ มีลักษณะเป็นของเหลวสีดำปนสีเขียวและสีดำปนสีน้ำตาล ซึ่งมีการผสมกันระหว่างน้ำมันกับน้ำหรือไฮโดรคาร์บอนกับน้ำ หรืออยู่ในรูปอิมัลชัน ซึ่งไม่สามารถแยกหาปริมาณได้แน่ชัด และลำดับที่ ๕.๙ มีลักษณะเป็นสีดำมีตะกอน มีคราบน้ำมัน สีน้ำตาลขุ่น มีตะกอนเล็กน้อย มีกลิ่นเหม็น เป็นของเสียประเภทสารละลายกรดหรือด่างมีค่า pH ต่ำกว่า ๒ หรือสูงกว่า ๑๑.๕ ปริมาตรรวม ๘๓๙.๓๘ ลูกบาศก์เมตร ดังนี้ บริษัท วิน โพรเสส จำกัด และนางสาววิชชุดา ไกรพงษ์ จำเลย จึงมีความผิดฐานครอบครองวัตถุอันตรายชนิดที่ ๓ โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นความผิดตาม มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มีโทษตามมาตรา ๗๓ ระวังโทษจำคุกไม่เกินสองปีปรับไม่เกินสองแสนบาท โดยศาลจังหวัดระยองจึงพิพากษาลงโทษปรับบริษัท วิน โพรเสส จำกัด และนางสาววิชชุดา ไกรพงษ์ เป็นเงินจำนวนรายละ ๒๒๕,๐๐๐ บาท และลงโทษจำคุกนางสาววิชชุดา ไกรพงษ์ ๓ ปี ซึ่งศาลให้รอการลงโทษไว้ ๒ ปี คุมประพฤติมีกำหนด ๒ ปี โดยให้นางสาววิชชุดา ไกรพงษ์ ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ ๔ เดือนต่อครั้ง และมีคำพิพากษาให้นางสาววิชชุดา ไกรพงษ์ ประสานงานกับสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำจัดวัตถุอันตรายของกลางให้เสร็จ ภายในกำหนดเวลาคุมความประพฤติ โดยค่าใช้จ่ายของจำเลยทั้งสอง

๓) การดำเนินคดีทางแพ่ง

การประกอบกิจการโรงงานของบริษัท วินโพรเสส จำกัด เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมและปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะจนไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ อันเป็นการสร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ จึงต้องดำเนินการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายที่มีต่อสิ่งแวดล้อมดังกล่าวกับบริษัท วินโพรเสส จำกัด ตามนัยมาตรา ๙๖ และ ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

กรมควบคุมมลพิษจึงมีคำสั่งที่ ๓๙๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะทำงานรวบรวมพยานหลักฐานและค่าใช้จ่ายในการเรียกค่าสินไหมทดแทนโดยคณะทำงานประกอบด้วย มีผู้แทนจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓ ชลบุรี สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง องค์การบริหารส่วนตำบลบางบุตร โดยกรมควบคุมมลพิษได้ขอความร่วมมือกับอัยการ จังหวัดระยอง ให้ฟ้องคดี เพื่อเรียกค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายจาก ๑. บริษัท วิน โพรเสส จำกัด ๒. นางสาววิชชุดา ไกรพงษ์ และ ๓. นายโอภาส บุญจันทร์ เป็นจำนวนเงิน ๑,๓๒๒,๒๕๑,๐๒๖.๗๘ บาท (หนึ่งพันสามร้อยยี่สิบสองล้านสองแสนห้าหมื่นหนึ่งพันยี่สิบหกบาทเจ็ดสิบแปดสตางค์) รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังตารางที่ ๒ ซึ่งสถานะคดีในปัจจุบัน อยู่ระหว่างการพิจารณาของอัยการจังหวัดระยอง

ตารางที่ ๒ : แสดงรายละเอียดค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ของบริษัท วินโพรเสส จำกัด

รายละเอียด	จำนวนเงิน
๑) ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง บำบัด กำจัด ถมดินสะอาดดินปนเปื้อน	๑,๒๘๘,๗๖๘,๑๔๐.๔๒ บาท
๒) ค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติงาน กรณีบริษัท วิน โพรเสส จำกัด ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - พ.ศ. ๒๕๖๔	๒๒๔,๕๐๙.๓๖ บาท
๓) ค่าวิเคราะห์ตัวอย่างดิน	๒,๗๑๓,๒๐๐ บาท
๔) ค่าใช้จ่ายในการกำจัดน้ำที่ปนเปื้อน	๒๘,๗๑๒,๐๔๐ บาท
๕) ค่าวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำ	๑,๘๓๓,๑๓๗ บาท

๓. กรณีศึกษาการแก้ไขปัญหามลพิษ การปนเปื้อนกากของเสียอุตสาหกรรม บริเวณอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจน แห่งที่ ๑๖

๓.๑ เรื่องเดิม

๑) อ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๑ บ้านเตาลวดโยง ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ก่อสร้างแล้วเสร็จปี พ.ศ. ๒๕๒๘ มีพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๓,๖๐๐ ไร่ และพื้นที่อ่าง ๓๕๐ ไร่ โดยมีความจุอ่างเก็บน้ำ ๑,๙๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร พื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำฯ ประกอบด้วย บริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซึ่ง จำกัด บริษัท สยามคูโบต้า เมทิล เทคโนโลยี จำกัด บริษัท คูโบต้า เอ็นจิน (ไทยแลนด์) จำกัด บริษัท โคลทรี เอเชีย แปซิฟิก จำกัด บริษัท สยาม คิงส์ จำกัด บริษัท ๓๐๔ อินดัสเตรียล ปาร์ค ๒ (ระบบบำบัดน้ำเสียรวม) บริษัท ดับเบิลเอ (๑๙๙๑) จำกัด มหาชน บริษัท อะโกรไฟเบอร์ จำกัด บริษัท กรีนไฟเบอร์ จำกัด บริษัท คันนา จำกัด บริษัท โซนิส สาร์ช เทคโนโลยี จำกัด บริษัท โรงไฟฟ้าชุมชนก๊าซชีวภาพพนมสารคาม จำกัด บริษัท เนชั่นแนล เพาเวอร์แพลนท์ ๓ จำกัด บริษัท เนชั่นแนล เพาเวอร์แพลนท์ ๕ จำกัด บริษัท แหลมเขา วัฏชีพ จำกัด และบริษัท อิมเพรส เอทานอล จำกัด (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ : พื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจน แห่งที่ ๑๖

๒) โครงการชลประทานฉะเชิงเทรา ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ลงพื้นที่ตรวจสอบบริเวณอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจน แห่งที่ ๑๖ และตรวจพบสารปนเปื้อนในอ่างเก็บน้ำ มีความไม่เหมาะสมสำหรับการอุปโภคบริโภค จึงทำให้ประชาชน ๕๐ ครัวเรือน ไม่สามารถนำน้ำไปใช้เพื่อการเกษตรได้ โครงการชลประทานฯ จึงแจ้งความร้อนทุกชุดต่อสถานีภูธรเขาหินซ้อน สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓ ได้เข้าตรวจสอบและเก็บตัวอย่างน้ำบริเวณห้วยเจริญสุข และอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจน พบว่าน้ำมีสีเข้ม มีค่าความเป็นกรดสูง (pH = ๓.๑) และพบการปนเปื้อนโลหะหนักหลายชนิด ได้แก่ ทองแดง ตะกั่ว แมงกานีส และซิงค์ ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๓ (แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทั้งจากกิจกรรมบางประเภทและสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (ก) การอุปโภคและบริโภค... (ข) การเกษตร) จากนั้นในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา สูดน้ำในบ่อดินสี่เหลี่ยมไปกำจัด ๘๐ ลูกบาศก์เมตร และโรยปูนขาวบริเวณหน้าดินรวมทั้งกลับที่บ่อดินสี่เหลี่ยม (ภาพที่ ๗)

ภาพที่ ๗ : บ่อดินสี่เหลี่ยม และบ่อยืมดิน

๓) ในวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ คำสั่งจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ ๙๕๙/๒๕๖๓ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนอากาศของเสียอุตสาหกรรมบริเวณอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ และในวันที่ ๓๐ กรกฎาคม - ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ โครงการชลประทานฉะเชิงเทรา จ้างบริษัทเอกชน เพื่อทำการลอกหน้าดินออก ประมาณ ๓๐ เซนติเมตร และนำน้ำปนเปื้อนในบ่อยืมดินไปกำจัด จากนั้นในวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้ตรวจสอบบ่อยืมดิน พบว่ามีน้ำขุ่นสีเขียวไหลต่อเนื่อง ส่งกลิ่นเหม็นฉุนเนื่องจากมีสภาพความเป็นกรดสูง (pH = ๒.๘)

๓.๒ การดำเนินงาน

กรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับ ทรัพยากรน้ำบาดาล โครงการชลประทานจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าตรวจสอบหาสาเหตุการปนเปื้อนและตรวจสอบคุณภาพน้ำและตะกอนดินในอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ และบ่อยืมดิน (Receptor) และตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณใกล้เคียงกับอ่างเก็บน้ำ ๑๖ (Source) จากนั้นตรวจสอบเส้นทางการระบายนพิษ (Pathway) โดยกรมควบคุมมลพิษ ตรวจสอบการปนเปื้อนบริเวณผิวดิน และทางน้ำไหลธรรมชาติที่ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำ ๑๖ และทรัพยากรน้ำบาดาล ตรวจสอบเส้นทางการปนเปื้อนในน้ำใต้ดิน โดยมีผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำ และคุณภาพตะกอนดิน ดังตารางที่ ๓ และตารางที่ ๔

ตารางที่ ๓ : คุณภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ และบ่อยืมดิน

จุดเก็บ	pH	Cu (mg/l)	Mn (mg/l)	Pb (mg/l)	Zn (mg/l)	Mo (mg/l)
อ่างฯ 16 (เม.ย.62 - ก.พ. 64)	2.91 - 3.65	0.14 - 24.76	14 - 15	0.113 - 0.124	5.0 - 5.3	ND
(จำนวนเท่าที่เกินค่ามาตรฐาน)	-	(1.4 - 247.6)	(0.6 - 26.6)	(1.8 - 5.6)	(4.1 - 11.2)	-
บ่อยืมดิน (ต.ค.62 - ก.พ. 64)	2.61 - 3.45	343 - 481	323 - 404	1.94 - 4.01	137 - 182	0.009 - 0.011
(จำนวนเท่าที่เกินค่ามาตรฐาน)	-	(3,434 - 4,815)	(323 - 404)	(38.9 - 80.2)	(137 - 182)	-
จุดอ้างอิง*	7.24 - 7.42	0.03 - 2.10	0.278 - 6.40	< 0.01 - 0.046	< 0.1 - 2.2	ND
มาตรฐาน** (ไม่เกิน)	5 - 9	0.1	1	0.05	1	-

หมายเหตุ * จุดที่ ๑ บึงห่างจากอ่างฯ ๑๖ ๑.๕ กม. และจุดที่ ๒ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ห่างจากอ่างฯ ๑๖ ๔ กม.

** ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

ตารางที่ ๔ : คุณภาพตะกอนดินในอ่าง ฯ ๑๖ และในบ่อยืมดิน

จุดเก็บ	pH	Cu (mg/kg)	Pb (mg/kg)	Zn (mg/kg)	Mo (mg/kg)
อ่างฯ 16 (ส.ค.63 และ ก.พ.64)	3.18 - 5.16	159 - 5,640	132 - 415	541 - 626	48.9 - 104
จำนวนเท่าที่เกินค่ามาตรฐาน	-	(1.1 - 37.6)	(1.0 - 3.2)	(1.2 - 1.4)	-
บ่อยืมดิน* (ก.พ.64)	2.31	584	ND	152	ND
(จำนวนเท่าที่เกินค่ามาตรฐาน)	-	(3.89)	-	-	-
ค่าสูงสุดของค่าภูมิหลัง** (ก.ย. 56)	-	74	36	170	8.7
มาตรฐาน*** (ไม่เกิน)	-	150	130	460	-

หมายเหตุ * จำนวน ๑ จุด โดยตะกอนดินมีลักษณะเป็นเม็ดกรวดและหิน

** ข้อมูลธรณีเคมีพื้นฐานจังหวัดฉะเชิงเทรา กรมทรัพยากรธรณี สำรวจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖

*** มาตรฐานคุณภาพตะกอนดิน : ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง เกณฑ์คุณภาพตะกอนดินในแหล่งน้ำผิวดิน (เกณฑ์คุณภาพตะกอนดินในแหล่งน้ำผิวดินในระดับที่ไม่ปลอดภัยต่อสัตว์น้ำดิน)

ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทราเข้าตรวจสอบบริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซิ่ง จำกัด พบการทิ้งกากของเสียที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดการปนเปื้อนในดิน (ภาพที่ ๘) โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้สั่งการให้ขุดลอกตะกอนไปทำลายและปรับสภาพพื้นดินให้มีสภาพดีดังเดิม โดยมีผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำและตะกอนดินของบริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซิ่ง จำกัด ในตารางที่ ๕ และ ตารางที่ ๖

ภาพที่ ๘ : น้ำเสียและตะกอนดินที่เกิดขึ้น ของบริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซึ่ง จำกัด

ตารางที่ ๕ : ผลการวิเคราะห์พารามิเตอร์ ของคุณภาพน้ำและตะกอนดิน

จุดเก็บตัวอย่างน้ำ	pH	Cu (mg/l)	Mn (mg/l)	Pb (mg/l)	Zn (mg/l)	Mo (mg/l)
น้ำจากระบวนการล้างและคัดแยก	1.6	7,909.04	225	55.687	961	-
บ่อสุดท้ายของกระบวนการบำบัดน้ำเสีย	4.4	0.262	22	0.255	26	0.007
ปลายท่อระบายน้ำทั้งด้านหน้าโรงงาน	7.3	317.57	0.15	0.091	0.16	9.95
มาตรฐานน้ำทิ้ง (ไม่เกิน)	5.5 - 9.0	2	5	0.2	5	-
จุดเก็บตัวอย่างตะกอน/วัตถุติด	pH	Cu (mg/kg)	Mn (mg/kg)	Pb (mg/kg)	Zn (mg/kg)	Mo (mg/kg)
กากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสีย	-	127,000	2,080	4,540	46,100	3,390
วัตถุติด	-	7,980	90.4	569	3,230	435,000
ผลิตภัณฑ์	-	8,100	107	678	3,290	464,000

ตารางที่ ๖ : ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำในบ่อสังเกตการณ์

จุดเก็บตัวอย่าง			ผลการวิเคราะห์																	ตรวจสอบโดย	
สถานที่	ชื่อจุดเก็บตัวอย่าง	วันที่เก็บตัวอย่าง	pH	Salinity	TDS	Al	As	Ba	Cd	Cu	Fe	Mn	Ni	Pb	Se	Cr ⁶⁺	Zn	Total Hg	Mo		
				ppt	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l		mg/l
บ่อสังเกตการณ์ THH	MW01	3 ส.ค. 62	6.49	-	-	-	0.0062	-	-	0.01	2.13	4.4	-	-	-	-	-	-	-	0.01	บริษัท ธนธรณี จำกัด
		20 ก.ค. 62	6.29	-	140.3	-	-	-	-	ND	0.17	0.9	-	-	-	-	-	-	-	-	บริษัท ธนธรณี จำกัด
		21 ธ.ค. 64	7.0	-	127	34.601	0.017	0.09	0.0012	0.025	38	0.27	< 0.01	0.058	< 0.005	-	< 0.1	< 0.0005	0.028 *	กรมควบคุมมลพิษ	
	MW02	3 ส.ค. 62	6.35	-	-	-	0.0082	-	-	0.02	23	16.42	-	-	-	-	-	-	-	0.05	บริษัท ธนธรณี จำกัด
		20 ก.ค. 62	6.09	-	361	-	-	-	-	ND	ND	1.3	-	-	-	-	-	-	-	-	บริษัท ธนธรณี จำกัด
		21 ธ.ค. 64	6.1	-	9,927	542.538	0.08	0.917	0.013	0.545	492	15	0.118	0.715	0.011	-	2.2	0.0019	1.28 *	กรมควบคุมมลพิษ	
	MW03	11 มี.ค. 64	4.3	9.13	13,615	71.14	0.719	0.374	0.051	12.842	842	46	0.218	0.341	0.018	< 0.01	18	0.0015	0.051 *	กรมควบคุมมลพิษ	
		21 ธ.ค. 64 (10.05)	5.3	-	439	20.668	0.027	0.093	0.0014	1.575	26	0.96	0.02	0.027	< 0.005	-	0.57	< 0.0005	0.005 *	กรมควบคุมมลพิษ	
		21 ธ.ค. 64 (12.49)	5.3	-	904	0.41	0.031	0.129	0.0022	2.772	24	1.9	0.016	< 0.01	< 0.005	-	1	< 0.0005	< 0.003 *	กรมควบคุมมลพิษ	
ค่ามาตรฐานน้ำใต้ดิน (ไม่เกิน)			-	-	-	-	0.01	-	0.003	1	-	0.5	0.02	0.01	0.01	0.05	5	0.001	-		
ค่ามาตรฐานการปนเปื้อนน้ำใต้ดินภายในบริเวณโรงงาน (ไม่เกิน)			-	-	-	-	0.1	160	2	-	-	33	5	4	12	6	10	0.7	-		

หมายเหตุ * รายงานโดยห้องปฏิบัติการของบริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด (ยูเออี)

** ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน

*** ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดเกณฑ์การปนเปื้อนในดินและน้ำใต้ดิน การตรวจสอบคุณภาพดินและน้ำใต้ดิน การแจ้งข้อมูลรวมทั้งการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพดินและน้ำใต้ดิน และรายงานเสนอ มาตรการควบคุมและมาตรการลดการปนเปื้อนในดินและน้ำใต้ดิน พ.ศ. ๒๕๕๙

๓.๓ การบ่งชี้หาความเชื่อมโยงที่มาของการปนเปื้อน ของอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจน แห่งที่ ๑๖

กรมควบคุมมลพิษ และทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ร่วมมือกันลงพื้นที่เพื่อเก็บตัวอย่างน้ำและตะกอนดิน โดยกรมควบคุมมลพิษ ตรวจสอบการปนเปื้อนบริเวณผิวดิน และทางน้ำธรรมชาติที่ไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำโจน แห่งที่ ๑๖ และทรัพยากรน้ำบาดาล ตรวจสอบเส้นทางและการปนเปื้อนในน้ำใต้ดิน (ภาพที่ ๙) จากการเก็บตัวอย่างน้ำและตะกอนดิน มีผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ภาพที่ ๙ : โรงงานอุตสาหกรรมบริเวณใกล้เคียงอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจน แห่งที่ ๑๖

ผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้งและกากตะกอนของโรงงานที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ โดยโรงงานนำน้ำทิ้งไปใช้ในพื้นที่สีเขียวจำนวน ๔ แห่ง และส่งน้ำเสียไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวม จำนวน ๕ แห่ง ดังตารางที่ ๗ และตารางที่ ๘

ตารางที่ ๗ : ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งของโรงงานที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง

จุดเก็บตัวอย่าง	ผลการวิเคราะห์																
	pH	TDS	Zn	Cr ⁶⁺	As	Cu	Hg	Cd	Ba	Se	Pb	Ni	Mn	Total Cr	Al	Fe	Mo
		mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l
น้ำทิ้งจากท่อพักน้ำทิ้ง จำนวน 4 โรงงาน ที่จะนำไปใช้ในพื้นที่สีเขียวของโรงงาน	7.5 - 9.3	753 - 4,941	<0.1	<0.1	<0.005 - 0.019	<0.1	<0.0005	<0.001	0.011 - 0.228	<0.005	<0.01	<0.01 - 0.079	<0.01 - 0.27	<0.01	<0.01 - 0.558	<0.5 - 1.3	<0.005 - 0.007
น้ำทิ้งที่จะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม	5.2 - 8.0	395 - 3,090	<0.01 - 0.31	<0.01	<0.005	<0.01 - 0.029	<0.0005	<0.001	0.012 - 0.218	<0.005	<0.01	<0.01 - 0.02	<0.01 - 3	<0.01 - 0.025	0.11 - 1.159	0.59 - 6	<0.005 - 0.019
ค่ามาตรฐานน้ำทิ้ง (ไม่เกิน)	5.5 - 9	3,000	5	0.25	0.25	2	0.005	0.03	1	0.02	0.2	1	5	-	-	-	-

ตารางที่ ๘ : ผลการวิเคราะห์กากตะกอนของโรงงานที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง

จุดเก็บตัวอย่าง		ผลการวิเคราะห์ (mg/kg)					หมายเหตุ
สถานที่	รายละเอียด	ทองแดง (Cu)	แมงกานีส (Mn)	ตะกั่ว (Pb)	สังกะสี (Zn)	โมลิบดีนัม (Mo)	
บริษัท สยามคูโบต้าแมทเทคโลยี จำกัด	ฝุ่นละอองจากระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ	90.9	443	ND	282	ND	นำน้ำกลับมาใช้ใหม่ ทางการเกษตร
บริษัท คูโบต้า เอ็นจิเนีย (ไทยแลนด์) จำกัด	ภาคตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียทางเคมี	182	736	ND	3,210	ND	
	ดินในพื้นที่ของโรงงานที่ใช้บำบัดน้ำทิ้งมารดต้นไม้ม	30.7	199	ND	72.2	ND	
บริษัท เนชั่นแนล เพาเวอร์ แพลนท์ 3 จำกัด	ซีเ็ดจากระบบบำบัดมลพิษทางอากาศของโรงไฟฟ้า3	118	968	ND	317	ND	ส่งน้ำเสียไปบำบัดยัง โรงบำบัดน้ำเสีย
	ซีเ็ดจากระบบบำบัดมลพิษทางอากาศของโรงไฟฟ้า4	60.1	2,040	ND	164	ND	
บริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซิ่ง จำกัด	ภาคตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสีย	127,000	2,080	4,540	46,100	3,390	

สรุปผลการตรวจสอบบริเวณอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ การปนเปื้อนในอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับบริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซิ่ง จำกัด โดยพบเป็นการปล่อยให้สารปนเปื้อนแพร่กระจายลงสู่ชั้นใต้ดิน จนเกิดการปนเปื้อนในน้ำใต้ดินและไหลลงสู่อ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ ทำให้น้ำภายในอ่างเก็บน้ำมีสภาพเป็นกรดสูงและปนเปื้อนโลหะหนักหลายชนิด สร้างความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ไม่สามารถใช้น้ำประปาของอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ ได้

๓.๔ คดีการปนเปื้อนอากาศของเสียอุตสาหกรรม บริเวณอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจน แห่งที่ ๑๖

๑) บริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซิ่ง จำกัด ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.จ. ๔) ที่ (สข. ๓) ๐๒ - ๓๖๙/๒๕๕๑ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ ทะเบียนโรงงานเลขที่ ๓ - ๔๒ (๑) - ๑๔/๕๑ ฉช โดยเงื่อนไขการอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงาน ท้ายใบอนุญาต กำหนดไว้ว่า "... ๑.๑ ต้องระบายน้ำทิ้งทั้งหมดของโรงงานลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของบริษัท ๓๐๔ อินดัสเตรียล ปาร์ค ๒ จำกัด โดยให้ถือเสมือนว่าเป็นระบบบำบัดน้ำเสียของโรงงานเอง..."

จากการตรวจสอบเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ พบว่ามีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้อนุญาตทราบ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้ และมีการระบายน้ำทิ้งจากการประกอบกิจการโรงงานซึ่งมีค่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ผ่านรางระบายน้ำฝนของโครงการสวนอุตสาหกรรม ๓๐๔ อินดัสเตรียล ปาร์ค ๒ ออกสู่สิ่งแวดล้อมโดยไม่ได้ถูกรวบรวมเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของสวนอุตสาหกรรม จึงเข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ คือ ฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาทถ้วน ตามนัยมาตรา ๕๑ และฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ซึ่งออกโดยพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๑๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาทถ้วน ตามนัยมาตรา ๔๕

๒) การดำเนินคดีทางอาญา

กรมควบคุมมลพิษจึงมอบหมายให้นายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ) ไปกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษยังขอความร่วมมือไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อขอให้พิจารณากำหนดกรณีการปนเปื้อนของเสียอุตสาหกรรมบริเวณอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ เป็นคดีพิเศษด้วย ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ ได้มีคำสั่งที่ ๑๐๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๑๘๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะทำงานรวบรวมพยานหลักฐานและค่าใช้จ่ายในการเรียกค่าสินไหมทดแทน กรณีการปนเปื้อนอากาศของเสียอุตสาหกรรมบริเวณอ่างเก็บน้ำลุ่มน้ำโจนแห่งที่ ๑๖ และต่อมาที่ประชุมได้มีมติในคราวการประชุม

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการฟ้อง บริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซึ่ง จำกัด เพื่อเรียกค่าเสียหายตามนัยมาตรา ๙๖ และมาตรา ๙๗ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมชลประทาน โดยโครงการชลประทาน จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓ กรมควบคุมมลพิษจึงได้ขอความร่วมมือจากอัยการจังหวัดฉะเชิงเทราให้ฟ้องคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายจาก ๑.บริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซึ่ง จำกัด ๒. นายเชียว วั่ง แลม เบนจามิน และ ๓. นายเจ้า เซา หลิน เป็นจำนวนเงิน ๑,๘๕๕,๐๑๗,๐๓๓.๕๘ บาท (หนึ่งพันแปดร้อยห้าสิบล้านหนึ่งหมื่นเจ็ดพันสามสิบบาทห้าสิบบแปดสตางค์) รายละเอียดค่าใช้จ่ายดังตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ : แสดงรายละเอียดค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ของบริษัท ที เอช เอช โมลิโพรเซสซึ่ง จำกัด

รายละเอียด	จำนวนเงิน
๑) ค่าใช้จ่ายของกรมควบคุมมลพิษ ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูดินในบ่อรูปตัวแอลและบ่อยืมดิน - ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูน้ำในบ่อยืมดิน - ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม - ค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์ของห้องปฏิบัติการ 	๑,๘๕๕,๐๑๗,๐๓๓.๕๘ บาท
๒) ค่าใช้จ่ายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูน้ำใต้ดิน ประมาณ ๑.๔๕ ล้านลูกบาศก์เมตร - ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม 	๕๕๒,๗๐๒,๘๕๕.๓๑ บาท
๓) ค่าใช้จ่ายของกรมชลประทาน	๓๙๐,๗๗๒,๕๕๘.๐๐ บาท
๔) ค่าใช้จ่ายของสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑๓ (ชลบุรี) <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม - ค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์ของห้องปฏิบัติการ 	๔๖๐,๕๗๐ บาท
๕) ค่าใช้จ่ายของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดฉะเชิงเทรา <ul style="list-style-type: none"> - ค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม - ค่าวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม 	๓๘,๕๖๐ บาท